

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»,

протокол № 7 від «28» 11 2024 р.

уведено в дію наказом ректора № 031/130-02

від «28» 11 2024 р.

Ректор Віталій ДЕМ'ЯНЧУК

ПОЛОЖЕННЯ

«ПРО ПРОТИДІЮ ПЛАГІАТУ В УНІВЕРСИТЕТІ»

**ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

(зі змінами і доповненнями)

Рівне - 2024

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Визначення понять.....	3
3. Профілактика плагіату в освітньому процесі.....	5
4. Порядок перевірки робіт на академічний плагіат.....	6
5. Вимоги до електронного варіанту письмової роботи.....	6
6. Перевірка плагіату в кваліфікаційних роботах.....	6
7. Порядок перевірки рукописів.....	7
8. Відповідальність за плагіат.....	8

1. Загальні положення

1.1. Відповідно до п. 3 ст. 32 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, вищі навчальні заклади зобов'язані: 1) вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення *академічного плагіату* в наукових роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Виходячи із зазначеного та відповідно до положень Цивільного кодексу України, Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Статуту ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», з метою запобігання поширення плагіату в письмових роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти усіх форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування – розроблено Положення «Про протидію плагіату в університеті» (далі – Положення).

1.2. Це Положення є складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості) у ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

2. Визначення понять

2.1. *Автор* – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

2.1.2. *Здобувачі* вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації (ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII).

2.2. *Плагіат академічний* – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (п. 6 ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

2.3. *Плагіат* – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

2.4. *Твір* – загальний термін для позначення результату творчої діяльності людини у науковій, літературній і художній сферах, який представлений на паперових носіях та в електронному вигляді, у тому числі в мережі Інтернет.

2.5. *Цитата* – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.6. *Наукове видання* – твір (узагальнююча наукова праця, монографія, збірник наукових праць, збірник документів і матеріалів, тези та матеріали наукових конференцій, автореферат дисертації, препринт, словник, енциклопедія, науковий довідник або покажчик, наукове періодичне видання тощо) наукового характеру, що пройшов процедуру наукового рецензування та затвердження до друку вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи або вищого навчального закладу, редакційно-видавниче опрацювання, виготовлений шляхом друкування, тиснення або в інший спосіб, містить інформацію про результати наукової, науково-технічної, науково-педагогічної, науково-організаційної діяльності, теоретичних чи експериментальних досліджень (науково-дослідне видання) (п. 18 ст. 1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII).;

2.7. *Оприлюднення твору* – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо (ст. 1 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792 – XII).

2.8. Види плагіату:

- 1) копіювання інформації іншого автора та видання роботи за свою без оформлення цитування;
- 2) дослівне копіювання чужої роботи у свою без належного оформлення цитування;
- 3) парафраза (рерайт) – переказ своїми словами тексту іншого автора, зміст якого полягає в заміні слів та знаків;
- 4) компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження та опрацювання джерел.
- 5) використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) без посилання на це джерело;
- 6) відтворення в тексті оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства інших творів мистецтва;
- 7) подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, рефератів тощо), виконаних на замовлення інтими особами.

2.9. Адміністратор (інтернет-системи, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту надалі Системи) — співробітник Університету, який призначається наказом ректора і відповідає за організацію робіт щодо виявлення та запобігання академічному плагіату. Адміністратор Системи взаємодіє з власниками/розробниками Системи та співробітниками, відповідальними за перевірку академічних текстів на плагіат в структурних підрозділах Університету (далі — Оператори Система).

Адміністратор Системи організовує роботу Операторів Системи, надає інформацію про результати перевірки Відповідальним, направляє в бухгалтерію Університету інформацію про обсяги використаних ресурсів.

2.9.1. Адміністратор забезпечує:

- Одержання та належне збереження необхідного програмного та методичного забезпечення. Забезпечення захисту персональних даних відповідно до чинного законодавства.

- Ведення електронного обліку перевірених робіт та використаного обсягу ліміту на перевірку, видача заявок на одержання необхідного ліміту сторінок, підготовка статистичних даних про проведену перевірку.

2.9.2 Оператори Система призначаються наказом ректора, які здійснюють оприлюднення та атестацію академічних текстів на факультетах, кафедрах, та оргкомітетах Університету.

3. Профілактика плагіату в освітньому процесі

3.1. Відповідно до ч. 6 ст. 69 Закону України «Про вищу освіту» заклади вищої освіти здійснюють заходи із запобігання *академічному плагіату* – оприлюдненню (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

3.2. Профілактика плагіату в університеті здійснюється шляхом:

– затвердження та видання Методичних рекомендацій з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у письмових роботах;

– проведення на факультетах та кафедрах університету заходів щодо академічної доброчесності з акцентуванням уваги на коректному використанні у письмових роботах інформації з інших джерел та уникнення плагіату, правила опису джерел та оформлення цитувань;

– розміщення цього Положення на офіційному вебсайті ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

3.3. Науковим керівникам і консультантам в обов'язковому порядку ознайомлювати з цим Положенням здобувачів освіти на всіх етапах виконання наукових робіт контролювати і попереджувати факти плагіату.

3.4. Обов'язковій перевірці на академічний плагіат підлягають:

3.4.1. Кваліфікаційні роботи на здобуття ступеня бакалавра або магістра — на етапі допуску до захисту;

3.4.2. Дисертаційні роботи на здобуття ступеня доктора філософії/доктора мистецтва, або доктора наук на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду у спеціалізованій вченій раді;

3.4.3. Рукописи монографій, підручників та посібників, що рекомендуються до видання науково-методичною, навчально-методичною комісіями Університету на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні кафедри;

3.4.4. Рукописи наукових публікацій, які надходять до редакцій наукових журналів тощо — на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

4. Порядок перевірки робіт на академічний плагіат

4.1. Послуги із проведення науково-технічної експертизи надаються Адміністратором Університету, який є відповідальною особою й завантажує електронний варіант роботи до Системи для здійснення перевірки та генерує звіт подібності.

4.1.1. Академічні тексти, що подаються для перевірки на виявлення збігів/ідентичності/схожості текстів, повинні бути представлені у форматі *.pdf, можливістю пошуку по тексту та/або у форматах *.doc, *.docx.

4.2. Етапи загальної схеми перевірки академічних текстів на плагіат з використанням відповідної Системи:

4.2.1. Особа, яка відповідає за якість академічного тексту (далі — Керівник роботи), передає в електронному форматі академічний текст Адміністратору Системи для завантаження в Систему;

4.2.2. Адміністратор завантажує і контролює процедуру проходження перевірки академічного тексту за відкритими Інтернет-джерелами та базами внутрішньої бібліотеки Системи;

4.2.3. Адміністратор Системи генерує і зберігає звіт подібності із невід'ємним від нього протоколом процесу перевірки в якому обов'язково вказуються:

- ІП Адміністратора (експерта) Системи;
- точна дата і час проведеної перевірки;
- назва перевіреного академічного тексту;
- тип перевіреного електронного академічного тексту;
- перелік назв використаних баз внутрішньої бібліотеки Системи;
- кількість джерел в Інтернеті, які використовувалися для перевірки;

4.2.4. Адміністратор (експерт) університету супроводжує безпосередню перевірку поданих робіт, передає **Керівнику** повний звіт у pdf форматі та роздруковану довідку встановленого зразка.

5. Вимоги до електронного варіанту письмової роботи

5.1. Перевірка документів на наявність плагіату проводиться для електронних варіантів, поданих у форматах: doc (Word 97 – Word 2003) та docx (Word 2007), pdf. Письмова робота вводиться повністю, починаючи з титульного аркушу і включно з висновками (без списку використаних літературних джерел та додатків).

5.2. Файли подані у PDF форматі не можуть бути захищені від читання програмними засобами.

6. Перевірка плагіату в кваліфікаційних роботах

6.1. При перевірці кваліфікаційної роботи (проєкту) здобувача освіти особою, яка відповідає за якість академічного тексту є науковий керівник.

6.2. Керівник роботи надсилає електронною поштою Роботу відповідальному за перевірку Адміністратору (експерту) Системи університету.

6.3. Адміністратор завантажує Роботу до Системи і впродовж трьох робочих днів після її завантаження здійснює процес перевірки, генерує звіт подібності.

6.4. Адміністратор Системи роздруковує першу сторінку Звіту подібності роботи, яка засвідчує відсоток збігів/ідентичності/схожості і передає Керівнику роботи.

6.5. Допуск до захисту проводиться з врахуванням експертної оцінки результатів щодо відсутності плагіату в Роботі. Якщо Робота допускається до захисту, то здійснення заходів з перевірки на академічний плагіат вважається завершеним.

6.6. Відповідальність за наявність у справі здобувача вищої освіти довідки про оригінальність Роботи несе Атестаційна комісія. У випадку її відсутності робота не допускається до захисту.

6.7. Якщо Робота містить навмисні текстові спотворення, передбачувані спроби укриття запозичень, або інші прояви академічного плагіату, робота разом з копією звіту подібності (pdf файл) повертається автору-здобувачу вищої освіти на доопрацювання з можливістю повторного подання на розгляд Керівнику роботи.

6.8. Повторна перевірки роботи Адміністратором Системи відбувається безкоштовно.

6.9. У випадку незгоди здобувача з висновком про оригінальність Роботи автор-здобувач вищої освіти має право подати апеляцію до апеляційної комісії.

7. Порядок перевірки рукописів.

7.1. Для виконання перевірки рукописів, друкованої чи електронної версії роботи у відділ з наукової діяльності та аспірантури Університету подається її електронний варіант. Перевірка на ідентичність друкованої та електронної версії дисертації покладається на здобувача наукового ступеня та наукового керівника/консультанта.

7.2. Перевірки дисертацій здійснюється за допомогою Система на предмет наявності чи відсутності текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело оприлюднення.

7.3. Звіт подібності надсилається експерту, який призначається Університетом за галуззю знань та спеціальністю, поданої на перевірку роботи. Експерт надає висновки науково-технічної експертизи щодо наявності чи відсутності академічного плагіату в дисертації. Результати науково-технічної експертизи дають підстави стверджувати, що дисертація здобувача є самостійним дослідженням, в якому відсутні не дозволені компіляції та академічний плагіат.

7.4. У випадку виявлення у дисертації запозичень без належного оформлення посилань чи інших технічних недоліків робота повертається здобувачу на доопрацювання з можливістю повторного подання на перевірку. Причини повернення дисертації мають бути зазначені у висновку експерта окремим пунктом.

8. Відповідальність за плагіат

8.1. Викладачі, докторанти, аспіранти, здобувачі наукового ступеня та здобувачі вищої освіти (зокрема щодо написання кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» та «Бакалавр») усіх форм навчання несуть відповідальність за подання своєї науково-дослідницької (кваліфікаційної) роботи для перевірки Системою у порядку визначеному цим Положенням.

8.2. Науковий керівник (науковий консультант) несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені терміни, прийняття рішення про доопрацювання та повторну перевірку її на плагіат, а також про допуск письмової роботи до захисту.

8.3. Виявлення факту академічного плагіату (компіляції) у письмових роботах можливе на етапі їх представлення вченому секретареві, в редакційну колегію або для розгляду на засіданні Вченої ради з метою рекомендації до друку – для наукових робіт (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт тощо); на етапі розгляду на засіданні кафедри творів викладачів, що вимагають ухвалення кафедри; на етапі подання студентських робіт (кваліфікаційні роботи на здобуття ступенів вищої освіти «Магістр» та «Бакалавр») на кафедру.

8.4. Несамостійно виконані роботи здобувачів освіти не можуть бути позитивно оцінені та допущені до захисту.

8.5. У випадку використання запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело запозичення, робота знімається з розгляду незалежно від стадії її розгляду без права захисту.

8.6. Відповідно до правил встановлених ч. 6 ст. 6 ЗУ «Про вищу освіту» до захисту допускаються дисертації (наукові доповіді), виконані здобувачем самостійно. Виявлення в поданій до захисту дисертації (науковій доповіді) академічного *плагіату* є підставою для відмови в рекомендації до захисту.